

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-44 / 1933

Ankara

27/4/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 1/3/2000 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni Bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T.C. M. M. BAŞKANLIĞI	
Baş. Kom.	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
En. Kom.	Dışişleri
Tarih	3.5.2000-1/667
K. Md.	K. D. Bak. A. D. P. Y.
BAŞKAN	Mehmet

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşma", ortak savunma faaliyetleri kapsamında ABD unsurları ile müştereken faaliyet gösterilen ve Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı olmakla birlikte işletme sorumluluğu ABD unsurlarınca yürütülegelen Belbaşı Sismik Gözlem İstasyonu'nun, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesini takiben Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü idaresine geçmesini öngörmektedir.

Anlaşma, İstasyonun 1951 yılında faaliyete başlamasından bu yana geçen dönemde makamlarımızın gerekli teknik bilgi, beceri ve deneyime ulaşmaları üzerine hazırlanmış olup, bir Türk kurumunun idaresi altında, son depremlerin de gösterdiği üzere fay hatları açısından hassas bir bölgede bulunan ülkemizin özellikle sismik hareketlerin yakından takibi konusundaki kabiliyetlerine önemli katkılar getirecektir.

Öte yandan Tesis, Hükümetimiz ve Birleşmiş Milletler arasında bilahare yapılacak olan ayrı bir anlaşma sonrasında, Birleşmiş Milletler çerçevesinde ve Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Anlaşması doğrultusunda oluşturulacak uluslararası izleme ağına ana istasyonlarından birini teşkil edecek olup, işbu anlaşma ile bu alanda da ilk adım atılmış olmaktadır. Böylelikle ülkemiz, uluslararası arenanın her alanında pekiştirmekte olduğu imajını bir adım daha ileriye taşımış olacaktır.

Sözkonusu anlaşma, Sayın Başbakanımızın Eylül 1999'da ABD'ye gerçekleştirdiği resmi çalışma ziyareti sırasında ilan edilen "Türk-Amerikan Stratejik Ortaklığı"nın da bir halkasını oluşturmakta olup, topraklarımızda yeralan bir tesisin işletme sorumluluğunun da ülkemiz kurumlarınca üstlenilmesi, şüphesiz iki ülke arasındaki ilişkilerin daha olgun bir hale geldiğinin açık bir göstergesi olacaktır.

T/ 28

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
HÜKÜMETİ ARASINDA BELBAŞI TESİSİNİN KAPANMASI VE YENİ BİR SİSMİK
ARAŞTIRMA İSTASYONUNUN FAAL HALE GETİRİLMESİ İLE İLGİLİ
ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TASARISI**

Madde 1- 8 Şubat 2000 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni Bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Eki

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit
BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

<i>D. Bağcı</i> D. BAĞCI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>H. H. Özkan</i> H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>M. C. Ertan</i> M. C. ERTAN En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	<i>R. K. Yılmaz</i> R. K. YILMAZ Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. F. Tuskay</i> Prof. Dr. F. TUSKAY Devlet Bakanı	<i>M. Keleş</i> M. KELEŞ Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. Gürel</i> Prof. Dr. S. GÜREL Devlet Bakanı	<i>S. Somuncuoğlu</i> S. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
<i>T. Alovera</i> T. ALOVERA Devlet Bakanı	<i>M. Y. Aköz</i> M. Y. AKÖZ Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. R. M. Özaoğlu</i> Prof. Dr. R. M. ÖZAOĞLU Devlet Bakanı	<i>R. K. Yılmaz</i> R. K. YILMAZ Devlet Bakanı
<i>H. Gemici</i> H. GEMİCİ Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i> Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	<i>E. S. Saydalı</i> E. S. SAYDALI Devlet Bakanı	<i>F. Unlu</i> F. UNLU Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. S. Özalp</i> Prof. Dr. S. ÖZALP Devlet Bakanı	<i>S. Oral</i> S. ORAL Devlet Bakanı	<i>P. K. Türk</i> P. K. TÜRK Adalet Bakanı	<i>S. Çakmakçıoğlu</i> S. ÇAKMAKÇIOĞLU Millî Savunma Bakanı
<i>S. Tantan</i> S. TANTAN İçişleri Bakanı	<i>I. Cem</i> I. CEM Dışişleri Bakanı	<i>S. Oral</i> S. ORAL Maliye Bakanı	<i>M. Bostancıoğlu</i> M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
<i>K. Kayhan</i> K. KAYHAN Bayındırlık ve İskan Bakanı	<i>D. K. Kılıç</i> D. K. KILIÇ Sanayi Bakanı	<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i> Prof. Dr. E. ÖKSÜZ Ulaştırma Bakanı	<i>H. Y. Gökalt</i> H. Y. GÖKALT Tarım ve Köylüleri Bakanı
<i>Y. Okuyan</i> Y. OKUYAN Çalışma ve Sosyal. Bak.	<i>A. K. Tahrikulu</i> A. K. TAHRİKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>M. Bostancıoğlu</i> M. BOSTANCIOĞLU Kültür Bakanı	<i>E. Uluç</i> E. ULUÇ Turizm Bakanı
<i>Prof. Dr. N. Çayan</i> Prof. Dr. N. ÇAYAN Orman Bakanı	<i>P. Aytekin</i> P. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

101-44

365

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
BELBAŞI TESİSİNİN KAPANMASI
VE
YENİ BİR SİSMİK ARAŞTIRMA İSTASYONUNUN FAAL HALE GETİRİLMESİ
İLE İLGİLİ ANLAŞMA

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan,
Türkiye Cumhuriyeti ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümetleri,

Kuzey Atlantik Antlaşması, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşme ve Taraflar Arasında Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'ndaki ve bundan böyle "NDYA" olarak anılacak olan Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşması'ndan doğan taahhütlerini göz önünde tutarak,

Türkiye'de Ankara'da bulunan ve bundan böyle "İstasyon" olarak anılacak olan, Belbaşı Sismik Araştırma İstasyonunu kapatmayı ve yeni bir sismik istasyon kurmayı, bu çerçevede geçiş sürecini düzenlemeyi ve bu süreç içinde İstasyonun işletim ve bakımının ana sorumluluğunun Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinden Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine devredilmesini arzu ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmışlardır :

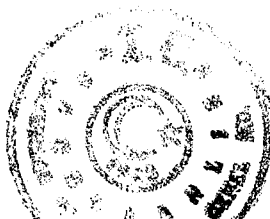
MADDE I
AMAÇ

Taraflar, halen Türkiye'de Belbaşı-Ankara'da bulunan İstasyonu ve yeni sismik araştırma istasyonunu bu Anlaşma şartlarına ve NDYA'nın konuyla ilgili icaplarına göre işletecekler ve bakımını yapacaklardır.

MADDE II
YÜRÜTME ORGANLARI

1. Taraflardan her biri, bu Anlaşmanın uygulanması için bir işbirliği kuruluşu şeklinde hizmet verecek bir Yürütme Organı tayin edecektir. Birleşik Devletler adına Yürütme Organı, Birleşik Devletler Savunma Bakanlığı Hava Kuvvetleri Teknik Uygulamalar Merkezi olacak ve bundan böyle HKTUM olarak anılacaktır. Türkiye Cumhuriyeti adına Yürütme Organı, Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü olacak ve bundan böyle KRDAE olarak anılacaktır.

2. Birleşik Devletler adına HKTUM, Ulusal Veri Merkezi olarak vazife görecektir. Türkiye Cumhuriyeti adına KRDAE, Ulusal Veri Merkezi olarak vazife görecektir.

MADDE III YÜRÜTME ORGANLARI TARAFINDAN UYGULAMA

Bundan böyle "Anlaşma" olarak anılacak olan işbu Anlaşmada beyan edilen hedeflere ulaşmak için Taraflar, Yürütme Organları aracılığıyla Anlaşmayı uygulamak ve gerektiğinde detaylı destekleyici anlaşmalar yapmak için işbirliğinde bulunacaklardır. Bu Anlaşma ile uygulama düzenlemeleri arasında bir uyumsuzluk olması halinde, bu Anlaşmanın hükümleri geçerli olacaktır.

MADDE IV ORTAK BİLİMSEL KOMİSYON

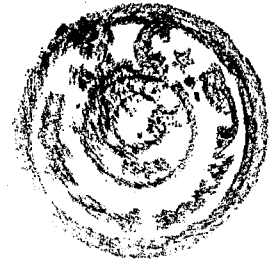
1. Yürütme Organları, işbu Anlaşmanın uygulanmasına yardımcı olması amacıyla, bir Ortak Bilimsel Komisyon kuracaklardır. Bu Ortak Bilimsel Komisyon, İstasyonun çalıştırılmasıyla elde edilecek verilere ulaşacak ve bu Komisyon :

- a. Taraflardan herhangi birince İstasyona herhangi bir yeni teçhizat kurulması konusunda Yürütme Organlarına tavsiyelerde bulunacaktır.
- b. İstasyondaki personel tarafından çözülemeyen veya dikkate alınmaması halinde yinelenmesi muhtemel teknik sorunlarla ilgilenecektir.
- c. İstasyonun işletilmesi ve bakımı için tespit edilmiş olan usullerde yapılabilecek değişiklikleri inceleyerek Yürütme Organlarına önerilerde bulunacaktır.
- d. Bu Anlaşmanın teknik kural ve şartlarının yerine getirilmesi ve uygulanması için gerekli tedbirleri hazırlayarak Yürütme Organlarına önerecektir.

2. Yürütme Organları; Ortak Bilimsel Komisyondan ve bunun gözetiminden sorumlu olup, karşılıklı anlaşmayla, Komisyonun yapısında, yetkilerinde ve yöntemlerinde her zaman değişiklik yapabilir.

MADDE V GEÇİŞ SÜRECİ

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra; İstasyon yaklaşık bir yıllık bir geçiş sürecine girecek ve bu süre içinde Yürütme Organları İstasyonu birlikte işleteceklerdir. Ayrıca bu süreç içinde, HKTUM'un Belbaşı'ndaki biriminin bir irtibat ekibi olacak şekilde küçülmesi arzu edilmektedir. Bu irtibat ekibinin gerekliliği de, ilk geçiş sürecinin bitiminden bir yıl sonra gözden geçirilecek, daha sonra da gerekirse, Ortak Bilimsel Komisyon tarafından her yıl incelenecektir. Yine bu bir yıllık geçiş sürecinde; halen Belbaşı'nda bulunan HKTUM irtibat ekibinin, ABD tarafından temin edilmiş olan sismik teçhizat ve cihaz istasyon gruplarının lojistik desteğini sağlamaya uygun bir başka yere nakli konusunda HKTUM ve KRDAE müştereken karar vereceklerdir. HKTUM irtibat ekibinin yer değiştirmesi ile İstasyonun VI. Madde uyarınca yer değiştirmesi eş zamanlı olacaktır.

MADDE VI YER DEĞİŞTİRME

Taraflar, mevcut kısa periyot sismik araştırma grubunun Keskin sahasına nakli ve yeni, uzun periyot sismik araştırma grubunun Ankara şehri etrafına yerleştirilmesi hususunda anlaşmışlardır. Tarafların bu Anlaşmada tarif edilen sorumlulukları, Belbaşı'nda halen mevcut kısa periyot sismik araştırma grubu ve yeni sismik araştırma grupları için geçerli olacaktır.

MADDE VII HKTUM'UN ÖZEL SORUMLULUKLARI

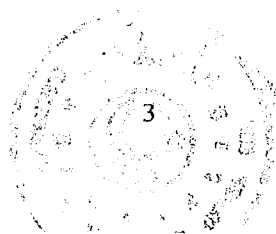
HKTUM :

1. İstasyonda bir irtibat ekibi bulunduracak ve kaynaklardan azami şekilde yararlanılabilmesi için Türk İstasyon Müdürü ile HKTUM faaliyetlerini koordine edecek bir ekip şefi tayin edecektir. HKTUM, kendi irtibat ekibinin maaşları ile, konut ve geçim masraflarını karşılayacaktır. Bu Anlaşmanın amaçlarının gerçekleşmesi için Türkiye Cumhuriyeti toprakları üzerinde bir göreve tayin olan veya konuşlanmış bulunan Birleşik Devletler Hükümeti askeri personeli ve sivil unsurları ile onların yakınları için; 19 Haziran 1951 tarihli "Kuzey Atlantik Antlaşmasına Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşme", 23 Haziran 1954 tarihli "Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında 'Kuzey Atlantik Antlaşmasına Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşme'nin Tatbikine Mütteallik Anlaşma" hükümleri geçerli olacaktır. Bu Anlaşmanın amaçlarının gerçekleşmesi için Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan Birleşik Devletler Hükümetinin sivil müteahhit firmaları personeli ile onların yakınları için ise 23 Haziran 1954 tarihli ve 630 sayılı Diplomatik Nota hükümleri uygulanacaktır.

2. Karşılıklı olarak mutabık kalındığı üzere; Türk personeli, Birleşik Devletler tarafından temin edilen teknik teçhizatın işletme ve bakımı konusunda, masrafları HKTUM tarafından karşılanmak üzere eğitecektir. Eğitim, iş yerinde ya da Birleşik Devletler'de olabilir. Eğer ABD'de (kıtasal Birleşik Devletler) eğitim talep edilirse, HKTUM, başlangıçta en fazla dört teknisyenden oluşacak bir kadroya eğitim verecektir. En fazla dört teknisyenden oluşacak ek bir kadro da, üçer yıllık aralarla, kıtasal Birleşik Devletler'de eğitim alabilir.

3. NDYA Sismolojik Gözlem ve Sismolojik Verinin Uluslararası Mübadelesi için İşletme Talimatnamesinin ilgili hükümleri uyarınca, yeni bir altı elemanlı kısa periyot sismik araştırma grubu ile uzun periyot sismik araştırma grubu ve bu sismik araştırma gruplarından merkezi kayıt istasyonuna veri aktaracak cihazlar da dahil olmak üzere teknik malzemeyi temin edecek ya da mevcudu iyileştirecektir.

4. Birleşik Devletler tarafından temin edilip, işletme ve bakımı Türkiye tarafından yapılan cihazların tamiri ve bakımı için gereken yedek parçalar için tahsisat çıkaracak ve temin edecektir. ABD tarafından temin edilip işletme ve bakımı Türkiye tarafından yapılan cihazların gerektiğinde değiştirilmesi için para sağlayacaktır. Birleşik Devletler tarafından temin edilip, işletme ve bakımı Türkiye tarafından yapılan cihazlardan periyodik kalibrasyonu gerekenler için hassas ölçüm aletleri ve laboratuvar desteği sağlayacaktır.

5. İstasyondaki irtibat ekibinin ihtiyacı için HKTUM mülkiyetinde araç temin edecek ve bunların bakımını yapacak ve ABD gereksinimlerine cevap verecek özel amaçlı araçlar için maddi destek sağlayacaktır.

6. HKTUM ve Prototip Uluslararası Veri Merkezine veri aktarımı için düzenleme yapacak ve maddi destek sağlayacaktır.

7. ABD tarafınca temin edilip işletme ve bakımı Türk tarafınca yapılan teknik cihazların depo seviyesi bakımlarını sağlayacak ve büyük bakımlarda yardım ve destek sağlayacaktır.

8. İstasyona destek sağlamak amacıyla kendisi tarafından temin edilmiş teçhizatın mülkiyet hakkını ve bu teçhizatı Anlaşmanın amaçları için ihtiyaç kalmaması veya Anlaşmanın feshi halinde Türkiye dışına çıkarma hakkını saklı tutar. ABD Hükümetince veya onun adına bu Anlaşma amaçları için Türkiye'ye getirilmiş veya Türkiye içinde tedarik edilmiş teçhizat, malzeme ve levazımın ABD Hükümetince elden çıkarılması gerektiği takdirde, karşılıklı mutabık kalınacak şartlar dahilinde, belirtilen teçhizat, malzeme ve levazımın öncelikle alma hakkı Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin olacaktır.

9. Geçiş sürecinde ve/veya Uluslararası Veri Merkezi NDYA altında tam olarak faaliyete geçinceye kadar Birleşik Devletler, İstasyonda sağlanan ham verilerden elde edilen, nükleer patlamalarla ilgili olanlar dahil, işlenmiş sismik verileri Türk tarafına vermeye devam edecektir.

MADDE VIII KRDAE'NİN ÖZEL SORUMLULUKLARI

KRDAE :

1. İstasyonun işletme ve bakımını NDYA Sismolojik Gözlem ve Sismolojik Verinin Uluslararası Mübadelesi için İşletme Talimatnamesinin uygulanabilir hükümleri ve bu Anlaşmanın III. Maddesine uygun olarak, karşılıklı mutabakatla herhangi bir uygulama anlaşmasında beyan edilen standart ve usuller çerçevesinde yapacaktır.

2. İstasyonda kaydedilen tüm verileri HKTUM'a, Uluslararası Veri Merkezine (UVM) ve gerektiğinde, NDYA'yı desteklemek amacıyla geliştirilen Prototip UVM'ye aktarır. Bu gibi verilerin UVM ve Prototip UVM'ye aktarılması, NDYA Hazırlık Komisyonu tarafından geliştirilmiş ve müteakiben NDYA tarafından da onaylanmış bulunan evrensel iletişim altyapı planının ilgili hükümleri uyarınca yapılacaktır.

3. İstasyonun, orada kurulu teçhizatın, bütün veri hatlarının ve arazideki sismik teçhizat ve sensorların fiziki güvenliğini sağlayacaktır. HKTUM personelinin ABD tarafınca temin edilip, işletme ve bakımı Türkiye tarafınca yapılan tüm teçhizata erişmesini sağlayacaktır.

4. HKTUM irtibat ekibiyle muhatap olacak bir İstasyon Müdürü tayin edecektir.

5. HKTUM ekibi için ofis yeri ve telefon hatları tahsis edecektir.

6. Aşağıdaki hususlardan sorumlu olacaktır :

- a. İstasyonda bulunan kendi personelinin ücretleri.
- b. Kendi personelinin, anlaşmadaki eğitim hususu haricinde, İstasyon ile Türkiye Cumhuriyeti içindeki ve dışındaki yerlere ulaşım masrafları.
- c. İstasyonun işletilmesi için gereken elektrik, su, ısıtma, kanalizasyon gibi hizmetlerin giderleri.
- d. KRDAE mülkiyetinde olan teçhizatın tesis, tamir, bakım ve gerektiğinde değiştirilmesiyle ilgili tüm masraflar.
- e. Münhasıran Türk tarafının ihtiyaçları için gereken motorlu araçların tüm masrafları.
- f. Türk personelin, bu anlaşmanın VII. Madde 2. Bendi uyarınca HKTUM tarafından sağlanan eğitimi dışındaki eğitimleri.
- g. İstasyon ve sensor yerleri için karşılıklı anlaşmaya varılmış alanların tüm kira veya satın alma masrafları.

7. Türk personelin HKTUM tarafından Birleşik Devletler'de eğitilmesi gerektiğinde; KRDAE, eğitilecek bu personeli, bu kişilerin eğitimden yeterince yararlanabilmeleri için, yeterli derecede İngilizce bilen, temel elektronik bilgisi ve yeteneği olan kişiler arasından seçecektir. Birleşik Devletler'de eğitilen personel, kurs bitimini takiben en az üç yıl İstasyonda görev yapacaktır.

8. Gerekliğinde Ulaştırma Bakanlığı ve diğer ilgili mercilerle koordine ederek, uzun ve kısa periyotlu istasyon gruplarının iletişim kanalları ve mobil yer radyoları için gerekli frekans ve linklerin tahsisini temin edecektir.

9. Hazırlık Komisyonu veya NDYA Teşkilatı ile çalışmak ve böylece İstasyonun (IMS) onayını almasını sağlamak gayesiyle ve ayrıca bu İstasyondan Uluslararası Veri Merkezi ile gerektiğinde Prototip Veri Merkezine kesintisiz veri akışını sağlamak konusunda NDYA ve ona bağlı Hazırlık Komisyonunun şartlarına uyulması amacıyla gereken her türlü tedbiri alacaktır.

MADDE IX HAVA ÖRNEĞİ ALINMASI

HKTUM, atomik partiküllerin ölçümü için kullanılan teçhizatı, Belbaşı'ndan müştereken karar verilecek bir yere nakledecektir. KRDAE, özel hava örnekleme filtresini müştereken kararlaştırılmış bir programa göre, Türk Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) ve ABD'ye aktarmaktan sorumlu olacaktır. HKTUM, "BE" ve "CS" faaliyet değerlerini ölçerek, mutabakata göre KRDAE'ye aktaracaktır. Uluslararası Gözlem Sistemi çalışmaya başladığı zaman bu teçhizata ihtiyaç kalmayacaktır.

MADDE X MALİ KAYNAK

1. Bu Anlaşmanın uygulanması, bu amaçlar için tahsisat bulunmasına bağlı olacaktır.

2. Mevcut tahsisatın bu anlaşmayı uygulamak için yeterli olmaması halinde, bir Taraf diğerini hemen haberdar edecektir. Böyle bir durumda Taraflar, çalışmalara değişik bir şekilde devam etme mülahazasıyla derhal istişare ederler.

3. Taraflar, NDYA'nın VI. Maddesinin 22nci bendinde ve NDYA Teşkilatı Hazırlık Komisyonunun Mali Tüzüklerinin ilgili hükümlerinde (örneğin, NDYA/PC/III/CRP.2/Rev.2 ve NDYA/PC/III/CRP 15/Rev.1) belirtildiği gibi ve Hazırlık Komisyonu ile NDYA Teşkilatının almış olduğu ardışık kararları da dikkate alarak, münferiden yahut birlikte, keşif ve takdir edilmiş miktarın azaltılması için Hazırlık Komisyonuna veya Yürütme Konseyine müracaat edebilirler. Böyle bir müracaattan önce; Tarafların, İstasyonun kurulması/iyileştirilmesi için gereken tahsisatla ilgili olarak her bir Tarafa düşecek pay konusunda mutabakata varmış olmaları ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin de bu tür anlaşmaların sonuçlarını NDYA Hazırlık Komisyonu veya Yürütme Konseyine bildirmiş olması gerekmektedir.

MADDE XI EVRAK GÜVENLİĞİ VE İSTASYONU ZİYARETLER

İstasyona ilişkin amaç ve işlemler, taraflarca tasnif dışı kılınacaktır. Tarafların İstasyonda toplanan verilerin tamamına erişme hakkı olacaktır. KRDAE, İstasyona ziyaretçiler geleceği zaman, bunu HKTUM'a bildirecektir.

MADDE XII LİSAN

Bu Anlaşma çerçevesinde HKTUM'un KRDAE'ye vereceği tüm dokümanlar İngilizce olacaktır. Bu dokümanların Türkçe'ye çevrilmesi gerekirse, bu yükümlülük KRDAE'ye ait olacaktır.

MADDE XIII DEĞİŞİKLİKLER

Bu Anlaşma, tarafların karşılıklı mutabakatlarıyla yazılı olarak değiştirilebilir. Değişiklik talepleri, değişikliği isteyen Tarafça, değişikliğin arzu edildiği tarihten en az 60 gün önce yapılacaktır.

MADDE XIV UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Anlaşmadaki hiç bir husus, Tarafların herhangi bir diğer anlaşmadaki yükümlülüklerine zarar verecek şekilde yorumlanmayacaktır. Bu anlaşmanın yorumu, uygulanması veya yerine getirilmesiyle ilgili her türlü anlaşmazlık ve uyuşmazlık, Yürütme Organları veya Taraflar arasında görüşme yoluyla halledilecek ve üçüncü bir tarafa veya uluslararası mahkemeye götürülmeyecektir.

**MADDE XV
SÜRE**

Bu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl süreyle geçerli olacaktır. Taraflardan birinin bu ilk beş yıllık sürenin sonundan en az üç ay önce diğer Tarafa Anlaşmanın feshini ihbar etmemesi halinde, Anlaşma yıldan yıla uzatılmış sayılacak. Anlaşma, Tarafların karşılıklı mutabakatıyla feshedilinceye veya bir Taraf herhangi bir yıllık sürenin sonundan en az üç ay önce Anlaşmanın feshini talep edinceye kadar ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Devletler Hükümeti arasındaki Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının geçerli olduğu sürece yürürlükte kalacaktır.

**MADDE XVI
YÜRÜRLÜĞE GİRME**

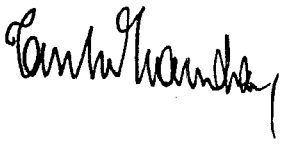
Bu Anlaşma, Tarafların diplomatik notalarla kendilerine düşen ulusal işlemleri tamamladıklarını birbirlerine bildirdikleri gün yürürlüğe girer.

**MADDE XVII
METİN VE İMZA**

2000 yılının Şubat ayının sekizinci günü, Ankara, Türkiye'de, her ikisi de eşit şekilde geçerli olan İngilizce ve Türkçe dillerinde, iki nüsha olarak imzalanmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Tansu Okandan
Büyükelçi, İkili Siyasi
İşler Genel Müdürü

**AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Mark Parris
ABD'nin Ankara Büyükelçisi

